

सन २०२१-२२ करिता राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार या योजनेस प्रशासकीय मान्यता देणे व योजनेतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी रु.१५१ कोटी निधी वितरीत करणे...

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि २०२२ /प्र.क्र. ६९/१४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : २९ मार्च, २०२२

संदर्भ :

१. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. ५-१/२०२१- आरकेव्हीवाय, दि. ०४ मे, २०२१.
२. राज्य स्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीच्या (SLSC) २९ व्या बैठकीचे इतिवृत्त क्र. राकृवि -०१२०/प्र.क्र.१४/१४-अ दि. ०५ जुलै, २०२१
३. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०२१ आरकेव्हीवाय/१ दि. ०८ मार्च, २०२२.

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार ही योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या ६०:४० प्रमाणात अर्थसहाय्याने राबविण्यात येत असून या योजनेतर्गत सन २०२१-२२ मध्ये सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दि. ०८ मार्च, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये राज्यास केंद्र हिश्याचा एकूण रु. १२०.५५ कोटी निधी (सर्वसाधारण प्रवर्ग-९०.६० कोटी, अनुसूचित जाती-१७.२८, अमुसूचित जमाती-१२.६७ कोटी) वितरीत केलेला आहे व त्या समरूप राज्य हिश्याचा रु. ८०.३६ कोटी निधी आवश्यक आहे. अशाप्रकारे चालू वर्षी राकृवियो-रफ्तारकरिता केंद्र व राज्य हिश्याचा मिळून एकूण रु. २००.९१ कोटी निधीस प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन आहे. राज्यास या योजनेतर्गत केंद्र हिश्यापोटी प्राप्त झालेल्या निधीपैकी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता रु. ९०.६० कोटी निधी प्राप्त असून त्या समरूप राज्य हिश्याचा रु. ६०.४० कोटी निधी असा एकूण रु. १५१ कोटी निधी वितरणासाठी उपलब्ध आहे. सन २०२१-२२ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या अंमलबजावणीस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे तसेच, योजनेतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीकरिता सदर ₹१५१ कोटी निधी वितरणाची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

१. सन २०२१-२२ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार या योजनेतर्गत सर्वसाधारण राकृवियो (Normal RKVY) करिता केंद्र व राज्य हिश्याच्या ६०:४० प्रमाणात ₹२००.९१ कोटी निधीचा कार्यक्रम राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. सदर निधी राज्य स्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीने मंजूर केलेल्या प्रकल्पांतर्गत कार्यक्रम राबविण्यास चालू वर्षी पुढीलप्रमाणे प्रवर्गनिहाय उपलब्ध करून देण्यात येत आहे :

(रक्कम ₹ कोटीत)

अ. क्र.	राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार अंतर्गत सर्वसाधारण राकृवियो (Normal RKVY)	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४०%)	एकूण निधी
१.	सर्वसाधारण प्रवर्ग	९०.६०	६०.४०	१५१
२.	अनुसूचित जाती प्रवर्ग	१७.२८	११.५२	२८.८०
३.	अनुसूचित जमाती प्रवर्ग	१२.६७	८.४४	२१.११
एकूण (सर्वसाधारण राकृवियो)		१२०.५५	८०.३६	२००.९१

२. या शासन निर्णयान्वये सन २०२१-२२ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार या योजनेतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्साचा ₹ ९०.६० कोटी (रुपये नव्वद कोटी साठ लाख फक्त), आणि राज्य हिस्साचा ₹ ६०.४० कोटी (रुपये साठ कोटी चाळीस लाख फक्त) असा एकूण ₹ १५१ कोटी (रुपये एकशे एक्कावन्न कोटी फक्त) आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे पुढीलप्रमाणे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे :

(रक्कम ₹ कोटीत)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता मंजूर निधी (६०:४०)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१.	राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार - सर्वसाधारण राकृवियो (Normal RKVY)	९०.६०	६०.४०	१५१.००

३. या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेल्या ₹ १५१ कोटी रक्कमेचे कोषागारातून आहरण व वितरण करण्याकरिता सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी व आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे तसेच, सदर निधी राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या केंद्र व राज्य हिस्साच्या पुढील लेखाशिर्षांतर्गत सन २०२१-२२ मध्ये अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण प्रवर्ग	मागणी क्रमांक डी -३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (८००) इतर खर्च (००) (०९) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत योजना) (६० टक्के केंद्र हिस्सा) (२४०१८२३५) ३३-अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी -३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (८००) इतर खर्च (००) (११) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत योजना) (४० टक्के राज्य हिस्सा) (२४०१८२२५) ३३-अर्थसहाय्य

४. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी वितरीत केलेला ₹ १५१ कोटी निधी कोषागारातून आहरित करून आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या नावे उघडण्यात आलेल्या Single Nodal Account (SNA) मध्ये जमा करावा आणि तदनंतर सदर निधी संबंधित प्रकल्पांच्या वर अंमलबजावणीसाठी PFMS द्वारे विविध अंमलबजावणी यंत्रणांना त्यांच्यासाठी उघडलेल्या Child Account वर्ग करावा.
५. या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता वितरीत करण्यात येत असलेल्या निधीचे प्रकल्पनिहाय वितरण यथावकाश कळविण्यात येईल.
६. उपरोक्त मंजूर निधीचे तात्काळ उपयोजन होण्याच्या दृष्टीनेच कोषागारातून आहरण करावे आणि सर्व विभागांनी त्यांना प्राप्त होणाऱ्या निधीचा तात्काळ विनियोग करावा. अंमलबजावणी यंत्रणांनी निधी उपयोजनाविना बँक खात्यामध्ये जमा करून ठेवू नये.
७. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत सन २००७-०८ पासून सन २०२०-२१ पर्यंत विविध विभागांना वितरीत केलेल्या निधीचे लेखापरीक्षण होऊन तसे प्रमाणित झाल्यानंतर सदर योजनेतर्गत उर्वरीत निधी दुसऱ्या टप्प्यामध्ये केंद्र शासनाकडून वितरीत करण्यात येणार आहे, त्यामुळे सर्व अंमलबजावणी यंत्रणांनी/विभागांनी त्यांना सन २००७-०८ ते सन २०२०-२१ या कालावधीत वितरीत केलेल्या निधीचे सनदी लेखापालांकडून लेखापरीक्षण झाल्याचे प्रमाणित करावे.
८. या शासन निर्णयान्वये केवळ 'सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता' निधी वितरीत करण्यात आला असून सर्व विभागांनी / अंमलबजावणी यंत्रणांनी त्यांना मंजूर केलेल्या प्रकल्पांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी आवश्यक असलेल्या निधीकरिता उपरोक्त रकमेचा विनियोग करावा.
९. वैयक्तिक लाभाच्या प्रकल्पांतर्गत सर्व विभागांनी / अंमलबजावणी यंत्रणांनी लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) अनुदान वितरीत करावे.
१०. हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ९२/२२/व्यय-१ दि. २८ मार्च, २०२२ अन्वये दिलेल्या मंजूरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०३२९१८४९२५६१०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत चं. आंडगे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई,
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

४. प्रधान सचिव (पदुम), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
५. प्रधान सचिव (पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
६. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. सचिव (वस्त्रोद्योग), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
८. सचिव (जलसंधारण), मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
९. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१०. आयुक्त (पशुसंवर्धन), औंध, पुणे,
११. आयुक्त (दुग्धव्यवसाय), वरळी, मुंबई,
१२. आयुक्त (मत्स्यव्यवसाय), मरीन ड्राईव्ह, मुंबई,
१३. महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे,
१४. व्यवस्थापकीय संचालक (MSHMPB), कृषि आयुक्तालय, पुणे,
१५. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, पुणे,
१६. संचालक (रेशीम), विभागीय आयुक्तालय परिसर, सिव्हील लाईन्स, नागपूर,
१७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, गुलटेकडी, मार्केट यार्ड, पुणे,
१८. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, गुलटेकडी, मार्केट यार्ड, पुणे,
१९. प्रधान महालेखापाल - १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
२०. प्रधान महालेखापाल - १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
२१. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व),
२२. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे,
२३. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई,
२४. निवड नस्ती.